

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 11 (364) листопад 2020

виживання
демократія
гуманізм

КОВТОК ПОВІТРЯ

Перед самітом «Україна — ЄС» уряд почав виконувати взяті на себе зобов'язання в рамках Угоди про Асоціацію з ЄС і подав до Верховної Ради законопроект «Про попередження, зменшення та контроль промислового забруднення».

В даному законопроекті пропонується ввести таке поняття як «інтегрований дозвіл» на викиди. Це замінить відразу кілька галузевих дозволів, в тому числі, в сферах спеціального водокористування та управління відходами. Підприємства будуть зобов'язані самі моніторити обсяги забруднень і звітувати про них. Якщо умови інтегрованого дозволу будуть порушені, дозвіл анулюється. Так само слідувати за обсягом викидів будуть уповноважені державні органи.

— Суть цього дозволу полягає в тому, що викиди в атмосферу, скиди у водні об'єкти та створення відходів оцінюватимуться сукупно — розповів міністр захисту навколишнього середовища і природних ресурсів України Роман Абрамовський. — Тобто, при видачі інтегрованого дозволу до уваги братиметься вплив підприємства на навколишнє середовище в цілому. Новації будуть запроваджуватися поетапно: енергетика — металургія — важка промисловість, потім середній бізнес. Ставка робиться на впровадження нових технологій. Ми розраховуємо, що це значно зменшить рівень забруднення атмосферного повітря, скиди у водні об'єкти та утворення відходів.

Сам процес видачі інтегрованого дозволу обіцяють зробити максимально прозорим, щоб виключити зловживання.

На думку Міністерства охорони навколишнього середовища рейтинг ТОП 10 забруднювачів повітря виглядає так:

- Маріупольський МК ім. Ілліча — 266,608 тис. тонн викидів забруднюючих

речовин в повітря;

- Арселор Міттал Кривий Ріг — 201,909 тис. т;
- Бурштинська ТЕС — 182,922 тис. т;
- Курахівська ТЕС — 139,148 тис. т;
- ДТЕК Павлоградвугілля — 121,2 тис. т;
- Вуглегірська ТЕС — 99,985 тис. т;
- Дніпровський металургійний комбінат — 99,01 тис. т;
- Запорізька ТЕС — 98,059 тис. т;
- МК «Азовсталь» — 88,769 тис. т;
- Ладизинська ТЕС — 72,289 тис. т.

Ні для кого не є секретом, що в останні роки в Україні склалася дуже незадовільна екологічна обстановка.

Глобальний Альянс з питань здоров'я та забруднення (GAHP) поставив Україну на четверту позицію серед європейських країн за кількістю смертей, обумовлених забрудненням навколишнього середовища. З цієї причини у нас в країні щорічно вмирає близько 60 тисяч людей. За оцінками українських медиків та екологів ці цифри занижені.

Згідно зі стратегією державної екологічної політики України на період до 2030 року забруднення атмосферного повітря є однією з найгостріших екологічних проблем. Крім того, економічний збиток від забрудненого повітря становить мінус 2% ВВП.

За даними Київської міської державної адміністрації в 2017-2018 роках частка забруднення від приватних авто становила 85%, а в 2019 зросла до 89,7%. Це сприяло тому, що в світовому рейтингу міст Київ зайняв 108 місце, з 200 найбільш забруднених міст планети. А під час весняних масових пожеж навколо столиці, взагалі очолював цей список.

ЛИСТОПАД

- 1 - День вегана
- День заснування Європейського союзу
- 6 - Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів
- 9 - Всеукраїнський день працівників культури та аматорів народного мистецтва
- День української писемності та мови
- 10 - Всесвітній день молоді
- Всесвітній день науки
- Міжнародний день бухгалтерії
- 13 - Міжнародний день сліпих
- 19 - День працівників гідрометеорологічної служби України
- Міжнародний день відмови від паління
- 20 - Всесвітній день дитини
- 21 - День Гідності та Свободи
- Всесвітній день рибальства
- 25 - Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства над жінками
- 27 - День без покупок
- День заснування Національної Академії Наук України
- 28 - День пам'яті жертв голодомору
- 30 - День домашніх тварин

РАДА ПІДВИЩИЛА ШТРАФИ ЗА ПРОВОКУВАННЯ ЛІСОВИХ ПОЖЕЖ

Верховна Рада ухвалила в першому читанні проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту лісів, запобігання пожежам на землях лісового та водного фонду, торфовищах та на землях інших категорій (№3526).

Як зазначається в пояснювальній записці до законопроекту, ним передбачається внесення змін до Водного кодексу України, Кодексу цивільного захисту України, Земельного кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, законів «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», «Про охорону земель» та «Про оренду землі». Законопроект пропонується уточнити повноваження центральних та місцевих органів влади, надати повноваження органам Національної поліції щодо розгляду справ про порушення правил пожежної безпеки в лісах та при виконанні сільськогосподарських робіт тощо.

У Кодексі про адмінправопорушення, зокрема, визначається, що знищення або пошкодження, вилучення або незаконні лісових смуг, захисних лісових насаджень вздовж берегів річок, каналів, навколо водних об'єктів, гідротехнічних споруд, на смугах відводу автомобільних доріг, залізниць та інших захисних лісових насаджень тягнуть за собою накладення штрафів на громадян у розмірі від 180 до 360 (нині — від 30 до 45) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто від 3 тис. 60 до 6 тис. 120 грн, і на посадових осіб — від 900 до 1 тис. 260 (нині — від 60 до 90) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 15 тис. 300 до 21 тис. 420 грн). Ті самі дії, вчинені в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, — тягнуть за собою накладення штрафів на громадян у розмірі від 360 до 720 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 6 тис. 120 до 12 тис. 240 грн) і на посадових осіб — від 1 тис. 260 до 1 тис. 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 21 тис. 420 до 30 тис. 600 грн).

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія KB
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Юридична адреса: 04070, м.
Київ, Контактова площа, 4
Адреса для листування:
01004, м.Київ, вул.Л.Толстого, 9

e-mail: vtkach_ko@ukr.net .

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА «Зелений
світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.net; Майдан-
ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обо-
зреватель», Експрес online,
eko.portal, ЕКОЛОГІЯ ЖИТТЯ,
ECOTOWN.

УЕА «Зелений світ» створе-
на в 1988 році як реакція суспіль-
ства на жаклиний екологічний
стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації «Друзі
Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була,
на час створення, одним з най-
перших неформальних антире-
жимних видань, в якому відкри-
валася правда про стан здоров'я
нації та екологічні негаразди
в країні. Газета стала рупором
демократії. В епоху тотального
замовчування та брехні на наших
шпальтах відкривалися жакні
картини радянської дійсності.

В УКРАЇНІ ПЛАЧЕВНИЙ СТАН ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

В Україні плачевний стан природних
ресурсів і навколишнього середовища, при
цьому не проводяться дослідження щодо
можливого зникнення деяких видів тварин
і рослин, повідомляє українське представ-
ництво Всесвітнього фонду природи (WWF-
Україна).

Фахівці Фонду заявляють, що в нашій
країні відбувається неконтрольований від-
стріл тварин бракон'єрами (зокрема, рисі,
бурого ведмеда, лося). Дані про популяцію
рисі й ведмеда за останні десять років го-
ворять, що їх чисельність не зростає, попри
тривалий охоронний статус (ведмідь включе-
ний до Червоної книги України з 2003 року,
а рись — з 1994-го). Також скорочуються
популяції рибних видів.

«Ми спостерігаємо, що різке зменшення
чисельності водних мешканців актуально для
України. Це пов'язано з трансформацією
річок — випрямленням русла, створенням
штучних бар'єрів, руйнуванням природних
комплексів в заплавах, зокрема, для агро-
виробництва, видобутком піску й гравію в
руслах і суцільною вирубкою лісів. Але сис-
темно в Україні не запроваджено моніторинг
прісноводних біологічних ресурсів, а плану
дій з відновлення популяцій немає», — зазна-
чає WWF-Україна.

Захисники природи стверджують, що
екологічні проблеми в Україні поглиблю-
ються з кожним роком, а основна причина
цього — політичні маніпуляції на тему захисту
навколишнього середовища.

У ЧОРНОМУ МОРІ ДО 2050 РОКУ БУДЕ БІЛЬШЕ ПЛАСТИКУ, НІЖ РИБИ

У Чорному морі до 2050 року буде більше
пластику, ніж риби, при цьому засмічення
моря починається з річок. Про це написав
на своїй сторінці у Facebook міністр захисту
навколишнього середовища і природних
ресурсів Роман Абрамовський.

«80% сміття в Чорному морі — це плас-
тик, який розкладатиметься від 100 до 1000
років. Вже до 2050 року в морі буде більше
пластику, ніж риби. Засмічення Чорного
моря починається з річок», — зазначив він.

За його словами, берег Дніпра вкрай за-
смічений пластиковими пляшками, пакетами
і залишками одягу.

Абрамовський зазначив, що особливо
загрозливих масштабів проблема засмічен-
ня набуває в межах транскордонних річок.
Останніми роками Європа спостерігає сумну
картину. Після повеней на Закарпатті тонни
відходів, більшість з яких пластик, через
річку Тиса потрапляють до ЄС. В цьому році,
після обстеження узбережжя, лише в басейні
Тиси було виявлено 45 несанкціонованих
звалищ.

У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗАГОРІВСЯ ЗАПОВІДНИК

На Миколаївщині рятувальники ліквідо-
вують пожежу в природному заповіднику
«Сланецький степ» площею 10 га.

Як інформує ГУ ДСНС України у Микола-
ївській області за екстреним номером «101»
надійшло повідомлення про пожежу сухос-
тою на відкритій території та частині природ-
ного заповідника «Сланецький степ».

Вогнеборці працювали із залученням до-
поміжної техніки. У гасінні їм допомагали 10
співробітників заповідника.

Загалом для ліквідації пожежі залучено
8 одиниць техніки та 35 осіб.

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ СКОРО МОЖЕ ЗАЛИШИТИСЯ БЕЗ ЛІСУ

За рік, із серпня-2019 до серпня-2020
року, в Рівненській області вирубували лісу
у два з половиною рази більше, ніж за
аналогічний період 2018-19 років — 5395 га
проти 2101 га роком раніше. Про це свідчать
дані дослідження, проведеного компанією
EOS Data Analytics, Інститутом космічних
досліджень НАН України та Державного
космічного агентства, передає Інтерфакс-
Україна.

Згідно з отриманими даними, у Жи-
томирській області за зазначений період
вирубали майже на 20% більше лісу, ніж
минулого року.

«За такої динаміки вирубки Рівненська
область може залишитися без лісу вже через
30 років, а Житомирська — через 38. Якщо не
уповільнити цього тренду, то за зазначений
час може бути знищено 1,6 млн га і 2,3 млн
га відповідно, які становлять площу лісів у
цих областях. Навіть враховуючи висадку,
відновлення лісу займає від 60 до 100 років,
залежно від порід дерев», — наголошується
в повідомленні EOS Data Analytics.

Дослідження проводили за допомогою
технології супутникового аналізу, яку раніше
використовували в рамках програми під-
тримки прозорого управління земельними
ресурсами в Україні (Supporting Transparent
Land Governance in Ukraine) з ініціативи
Світового банку та за фінансової підтримки
Європейського Союзу.

«Питання вирубки українських лісів пору-
шують уже не перший рік. Ліс безконтрольно
рубався і «сірим» схемами вивозять на
експорт. Ніхто не знає справжніх масштабів.
Дані отримані із супутників — це незалеж-
ний інструмент на шляху до вирішення цієї
проблеми. Космос бачить усе», — вважає
засновник EOS Максим Поляков.

У КИЄВІ ЗНАЙШЛИ ВЕЛИЧЕЗНЕ НЕЗАКОННЕ СМІТТЄЗВАЛИЩЕ

Працівники Державної екологічної ін-
спекції України виявили гігантське незаконне
сміттєзвалище у Києві. Воно розташоване
Дарницькому районі столиці, просто «під
носом» у державних інституцій.

Голова Держекоінспекції Андрій Мальо-
ваний підкреслив, що сміттєзвалище вже
завдало державі збитків на 54,6 мільйони
гривень. Про це Мальований повідомив у
фейсбучі.

За інформацією голови Держекоінспек-
ції, воно займає площу у майже 3 квадратних
кілометри. Крім того, працівники Держеко-
інспекції виявили самовільне видобування
надр об'ємом 5,4 тисячі кубічних метрів.

Він також звернув увагу, що відповідає за
відсутність несанкціонованих сміттєзвалищ у
Києві муніципальне управління.

УЕА «ЗЕЛЕНИЙ СВІТ» ПІДТРИМУЄ АЛЬТЕРНАТИВНІ МАРШРУТИ КОЛЕКТОРА

На фото: єднання НПП «Голосіївського» з каналізаційним колектором. Зліва знаходиться русло Голосіївського струмка і буйно заросле болото, справа — зарослий лісом схил гори. Вдалині — починається вулиця Квітки-Основ'яненка (Мишоловка). Посередині — екологічна стежка. Вдалині на стежці — темні люк колекторного колодязя. Під стежкою — каналізаційний фекальний колектор.

Колектор відводить стоки з Чабанів, Новосілок, від забудови вздовж вулиць Заболотного, Метрологічної... і має прийняти каналізацію з нових житлових масивів, будівництво яких планується.

Звіт з оцінки впливу на довкілля Проєкту реконструкції Ново-Мишоловського каналізаційного колектора в Голосіївському р-ні м. Києва був поданий на схвалення до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Низка екологічних організацій, зокрема й УЕА «Зелений світ» та «Спілка Порятунку Голосіїва», звернулися до Міністра захисту довкілля Абрамовського Р. Р. зі своїми зауваженнями і пропозиціями на цей проєкт, зокрема — не погоджувати Проєкт реконструкції Ново-Мишоловського каналізаційного колектора в Голосіївському р-ні м. Києва.

Згідно із Законом України «Про природно-заповідний фонд України», Стаття 7. Землі природно-заповідного фонду... На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням.

Отже, будівництво/реконструкцію Ново-Мишоловського каналізаційного колектора в НПП «Голосіївський» суперечить згаданій статті Закону. Зокрема, цей проєкт завдасть природному середовищу НПП «Голосіївський» непоправної шкоди не лише під час будівництва, а в довгостроковий період експлуатації каналізаційного колектора.

УЕА «Зелений світ» вважає за доцільне розглянути альтернативні маршрути прокладання Ново-Мишоловського каналізаційного колектора, який би не завдавав довкіллу руйнації та збитків. Асоціація підтримує пропозицію екологічної громадськості щодо прокладення такого каналізаційного колектора уздовж вул. Академіка Заболотного до Віти Литовської і далі на Бортничі.

«ТВАРИНИ – ДРУЗІ, А НЕ ЇЖА»

На Майдані Незалежності в Києві відбулась акція з нагоди Всесвітнього дня тварин. Її організатори й активісти вимагають законодавчої заборони шкурдерень, експериментів над тваринами та використання тварин у цирках.

Серед вимог також — адопція безпритульних тварин замість евтаназії, заборона полювання та захист сільськогосподарських тварин.

«Ми вийшли на головну площу країни, тому що за півтора роки нова влада не ухвалила жодного зоозахисного законопроєкту. Їх прийняття саботується парламентом. Наша головна вимога сьогодні — ухвалити розроблений нами закон №2360 і заборонити шкурдерні за прикладом європейських країн», — заявив голова ГО «Єдина планета», координатор кампанії ХутроOFF Павло Вишебаба.

За його словами, це необхідно зробити терміново, тому що через заборону хутових ферм в ЄС розпочалось переміщення цього негуманного і брудного бізнесу до України.

У КИЄВІ ПРОЙШЛА АКЦІЯ «ДОСИТЬ МУЧИТИ ТВАРИН!»

20 жовтня біля Верховної Ради в Києві пройшла акція «Досить мучити тварин!». Активісти вимагали від нардепів негайно проголосувати за заборону хутових ферм, цирків з тваринами, контактних зоопарків та притравочних станцій.

Під час акції зоозахисники висловили обурення тим, що за 14 місяців Верховна Рада не прийняла жодного зоозахисного законопроєкту.

У листопаді 2019 року у Верховній Раді зареєстровано проєкт закону Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правового регулювання виробництва хутра в Україні (№2360-1).

У пояснювальній записці до законопроєкту зазначається, що він передбачає вдосконалення правових норм, що регулюють провадження господарської діяльності з розведення, вирощування та утримання хутових тварин з метою виробництва хутра, а також приведення таких норм у відповідність з європейським законодавством. Крім того, документом пропонується посилити відповідальність за жорстоке поводження з тваринами.

В УКРАЇНІ З'ЯВИВСЯ ВЕБПОРТАЛ ПРО ПОВІТРЯ

Творці проєкту мають на меті покращити доступ громадськості до інформації про чисте повітря в країні та посилити участь українців у прийнятті важливих рішень. Про це йдеться на сайті проєкту.

В Україні запрацював вебпортал «Чис-

те повітря для України», який є спільним проєктом «Арніки» і неформальної мережі місцевих неурядових організацій з промислових регіонів Кривбасу та Донбасу в Україні.

Для створення контенту для порталу залучають науковців та експертів, публікуючи не лише аналіз ситуації, але й можливі варіанти рішень. Одним з головних досягнень проєкту є створення загальнодоступної мережі моніторингу забруднення атмосферного повітря, аналізу ґрунту, річкових відкладів та продуктів харчування у п'яти регіонах та створення програми нарощування потенціалу для громадянського суспільства.

У КИЄВІ ВИСАДИЛИ ПОНАД ТИСЯЧУ ДЕРЕВ

У столиці України 17 жовтня в рамках всеукраїнської акції висадки мільйона дерев активісти у різних районах міста посадили ялинки, берези, дуб, тюльпанові дерева та інші рослини. Дощова погода не стала на заваді добрим справам. Древа висаджували у семи місцях столиці. Про це повідомляє «Київзеленбуд».

Загалом з початку 2020 року зеленбудівці висадили в різних районах Києва понад 5 600 дерев. У цей раз роботи відбувались у таких місцях: у парку «Відрадиний», у лісах КП ЛПГ «Конча-Заспа», на вулиці Богатирській в Оболонському районі тощо.

У ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ ЗОНІ ВПЕРШЕ ЗА 100 РОКІВ З'ЯВИЛИСЯ ВЕДМЕДІ

У Чорнобилі вперше за 100 років з'явився ведмідь. Дослідники Чорнобильської зони достеменно ще не знають, звідки він прийшов та скільки їх. Крім того, на території Зони відчуження значно зросла кількість рисей і вовків, повідомляє ВВС Україна.

Ведмідь мігрував на українські території, імовірно, з Білорусі. Помічали їх у різні сезони, навіть взимку. Рисі та вовки ж з часу зникнення людини збільшили свою популяцію, проте дуже часто залишаються голодними.

За словами Сергія Гашака, дослідника Зони відчуження, вовк у скрутні часи може їсти навіть яблука, а от рись — справжній хижак, якому необхідна здобич.

«ГРАНД-КАНЬЙОН» БЕЗ СМІТТЯ

«Український Гранд-каньйон» чистили від сміття. Останнім часом глиняні скелі на узбережжі Дніпро-Бузького лиману стали дуже популярним туристичним об'єктом.

Щоправда, за його чистоту відповідальних немає. Тож шанувальники херсонських гір взялися за прибирання самотужки, йдеться у сюжеті ТСН.

Майже сотню мішків зі сміття волонтери назбирали лише за дві години. І це лише частина території. Учасники толоки кажуть, непогано, аби до їх ініціативи майбутнього разу долучилась і місцева влада.

Ще кілька років тому тут гуляли тільки місцеві та шанувальники дикої природи. Нині Станіславські глиняні гори — популярне місце для екскурсії та фотосесії. Щоправда, на світлинах туристів не видно, скільки тут сміття.

Рятувальникам вдалося не допустити поширення вогню на електропідстанцію та магістральний газопровід поблизу села Артема у Станично-Луганському районі Луганської області.

Про це повідомляє Станично-Луганська районна державна адміністрація у Facebook.

«Вогнеборці відстояли електропідстанцію, що біля села Артема та магістральний газопровід високого тиску, який проходить вздовж села», — йдеться в повідомленні.

Зазначається, що працівники ДСНС приборкують вогонь, який розповсюджується у напрямку смт Петропавлівка та поблизу села Артема. Для безпечного гасіння пожежі електропідстанція поки залишається знеструмленою.

ЦЕНТР КЕРЧІ ЗАПОЛОНИЛИ КУПИ СМІТТЯ

У центрі окупованої Керчі через відсутність смітєвих контейнерів жителі міста складають побутові відходи прямо посеред вулиці, через що на вулицях відчувається неприємний запах.

Як повідомляє Крим.Реалії, така картина спостерігається, зокрема, на вулиці Козлова, яка пролягає від вулиці Леніна до вулиці пролетарської.

На дорозі, що веде до входу на центральний ринок Керчі, лежать купи сміття. Зрідка ці «острівці» вивозять комунальні служби, але наступного дня на вулицях знову з'являються смітєві мішки, які накопичуються і стають джерелом неприємного запаху.

Смітєві контейнери в низці районів Керчі відсутні, оскільки підконтрольна Росії «влада» міста досі не змогла укласти договір з компанією, що спеціалізується на вивезенні сміття.

ВЧЕНІ ПОВІДОМИЛИ ПРО ЗАГИБЕЛЬ 95% МЕШКАНЦІВ МОРСЬКОГО ДНА

В Авачинській бухті на Камчатці в результаті забруднення води сталася масова загибель бентосу — організмів, які мешкають на морському дні організмів.

Про це повідомили співробітники Кроноцького заповідника, КамчатНДРО і Камчатської філії Тихоокеанського інституту географії.

В ході занурень для обстеження бентосу фахівці виявили, що на глибинах від 10 до 15 метрів спостерігається масова загибель донних організмів.

«Збереглися окремі великі риби, креветки, краби, але в дуже маленькій кількості», — заявив науковий співробітник Кроноцького заповідника і Тихоокеанського інституту географії Іван Усатов на зустрічі з губернатором Володимиром Солодовим.

За словами дослідників, морські ссавці і птахи не постраждали, наукові співробітники також не знайшли ніяких викидів великих полеглих морських тварин на берег бухти.

Усатов розповів, що у районі мису Наличева дослідники відзначили нехарак-

терний відтінок води в придонних шарах, а також «коричневу піну і дуже убогий підводний світ тварин».

НАУКОВЦІ РОЗПОВІЛИ, ЯК РОСІЯНИ «ПРИКЛАЛИ РУКУ» ДО ЗАБРУДНЕННЯ ПЛАНЕТИ

Одне з найбільших досліджень клімату Норильська (Сибір, Росія) показало, що забруднення повітря місцевими шахтами й плавильними заводами щонайменше частково є причиною появи так званого «арктичного затемнення» — коли блокується надходження сонячного світла. Спостереження науковців цитує Science alert.

Арктичне затемнення схоже на «глобальне», проте має регіональний ефект: дрібні частинки — від забруднення повітря, виверження вулканів й пилу — збираються в атмосфері, де вони частково поглинають або розсіюють сонячну енергію, порушуючи доступ світла, випаровування і гідрологію планети.

У російському регіоні констатували забруднення хімічними речовинами та масову вирубку хвойних лісів, які лиш ускладнили екологічну ситуацію.

Науковці скаржаться, що отримали доступ до даних Норильська тільки зараз, оскільки всі попередні роки влада просто не проводила потрібний моніторинг. На сьогодні це північне місто РФ є одним з найзабрудненіших у світі.

Забруднення сягає таких масштабів, що впливає й на весь глобальний кисневий цикл.

«Це дослідження є особливо своєчасним з огляду на безпрецедентний викид заводом в Норильську понад 20 тисяч тонн дизпалива у 2020 році... Екологічна катастрофа, яка підкреслює загрозу промислового сектора Норильська в умовах швидкого потепління в Арктиці», — зазначають автори дослідження.

ПІВНІЧНО-КРИМСЬКИЙ КАНАЛ ВЖЕ НЕ ПРИДАТНИЙ

Відновити подачу води в Крим Північно-Кримським каналом технічно неможливо, оскільки за минулі 6 років він прийшов в повну непридатність.

Про це в інтерв'ю УНІАН розповів професор кафедри екології Києво-Могилянської академії, академік Академії економічних наук України, експерт Кримськотатарського ресурсного центру Євген Хлобистов.

За його словами, ситуація з водопостачанням Криму гнітюча. Але окупаційна влада лукавить, коли говорить, що проблема пов'язана тільки з перекриттям каналу в 2014 році.

«Головним мотивом України щодо його перекриття було те, що ця вода надходила для сільськогосподарських і промислових цілей. Для наповнення водосховищ канал був допоміжним або резервним джерелом», — пояснив Хлобистов.

Вчений нагадав, що основним завданням каналу не було забезпечення водою міст і селищ.

Ситуацію в Криму еколог пояснює в тому числі процесами зміни клімату, а також зростанням населення півострова та його мілітаризацією. Через ці фактори проблема забезпечення жителів Криму водою заходить у глухий кут.

В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ БЕЗ ВОДИ ЗАЛИШИЛАСЯ І ПІВНІЧНА ЧАСТИНА ПІВОСТРОВА – ЗМІ

Через пересохлі свердловини воду в 29 сіл Північного Криму доставлятимуть цистернами. З кінця серпня воду в 39 населених пунктах півострова подають за графіком.

Про це на нараді з головою окупаційної влади Криму Сергієм Аксьоновим заявив керівник ГУП «Вода Криму» Володимир Баженов, повідомляє «Нова газета».

Окупанти починають запроваджувати обмеження щодо подачі води і в південному березі Криму. Через пересохлі свердловини воду в 29 сіл Північного Криму доставлятимуть цистернами. Для цього планується перерозподілити автоцистерни, а також закупити нові, повідомив Баженов.

На нараді чиновники також обговорили, що в 39 населених пунктах Криму, де з кінця серпня воду подають за графіком (кілька годин на день), спостерігаються збої в роботі системи водопостачання.

Зокрема, у багатьох районах Сімферополя через низький тиск жителі не отримують воду з водопроводу навіть в установлені дві години на добу. Наприклад, у 45 багатоповерхівок вода не підіймається вище п'ятого поверху. Люди змушені ходити «з відрами» і самостійно набирати воду з бака, який встановили в кожному кварталі Сімферополя. Крім того, надходить безліч скарг від жителів: водопровідна вода в Сімферополі має жовто-коричневий відтінок.

У серпні цього року без прісної води залишилися Сімферопольський і Бахчисарайський райони. Через місяць водна криза дійшла до північної частини окупованого Криму та східної. А в жовтні проблеми з водопостачанням офіційно визнала й «влада» Севастополя, ввівши режим підвищеної готовності.

«З 64,2 млн кубометрів води в Чорноріченському водосховищі, яке живить місто, фактично для використання залишилося тільки 9,8 млн кубів. Тобто- 15%», — зазначають журналісти.

Окупаційна «влада» запевняє, що якщо опадів не буде, то води вистачить на 81 день.

«У деяких районах дефіцит води настільки серйозний, що необхідно вводити НС», — зазначив у розмові з «Новою газетою» громадський діяч Олександр Таліпов.

За словами громадського діяча, за шість з половиною років так звана кримська влада не робила нічого для вирішення проблеми з водою.

Тепер окупанти бурять свердловини. Але складність в тому, що їх можна бурити тільки вище рівня моря, інакше рано чи пізно в них потрапить морська вода.

«Влада» окупованого Криму планує вирішити проблему нестачі води на півострові за допомогою морської води.

Про це заявив «голова Держкомітету з водного господарства та меліорації республіки» Ігор Вайль, повідомляє ТАСС.

«Влада Криму розглядає можливість застосування установок з опріснення морської води для забезпечення населення питною водою», — повідомив Вайль.

ВОЛОНТЕРИ РЯТУЮТЬ ТВАРИН, ПОСТРАЖДАЛИХ В ПОЖЕЖАХ

На Луганщині рятують тварин-погорільців. Після масштабної пожежі сотні скалічених домашніх улюбленців залишилися покинутими напризволяще. Небайдужі надають їм тимчасовий притулок і лікування.

Журналіст Руслан Смещук працював на пожежі в Сиротині. На під'їзді до охопленого полум'ям села, його знімальної групі довелося рятувати напівпритомного пса, який намагався втекти від вогню. «...Коли вона вже до нас підбігла, то велика і сильна тварина почала тертися біля ніг», — розповідає Руслан Смещук.

Таких наляканих тварин поблизу сіл, що горіли, було десятки. Під час пожежі про них думали найменше, згадує Віталій. В останню мить перед тим, як покинути будинок у вогні, він встиг зняти з ланцюга свого пса. Це й врятувало тварину.

«Спочатку рятують тварин, а потім самі. Ну, ось корова не врятувалася. Так і лягла разом з телям», — говорить Віталій, мешканець Сиротини.

Нині рятувати чотирилапих у самих погорільців не вистачає ні часу, ні сил, ні фінансів. Допомогати заходилися волонтери. З першого дня після пожежі вони розшукують і лікують постраждалих тварин.

«5 канал»

КОНІ, ЯКИХ МИ МАЙЖЕ ВТРАТИЛИ

На Поліссі активісти хочуть поновити давню дикую породу коней, аби вони знову жили в тамтешній природі. Народжені на болотах, виходовані осикою, не бояться холоду. І, наголошують етнологи, такі важливі для відродження культури, йдеться в сюжеті ТСН.

Чорна грива і вкраплення інших кольорів, темні копита. Якщо ззаду подивитесь, яскраві смужки, ось тут. Це ознаки дикого коня. Дикі коні були отакі, — каже Юрій Ягусевич, власник стайні.

Поліського коня дуже легко впізнати. Він невисокий, кругленький, з дуже добрим характером.

Юрій порахував, якщо знайти гроші, то вже за 15 років можна буде поновити поліську породу і навіть посилити у дикий природі. Поки ж у його табуні шість кобил «поліщук» та один жеребець. Він не «поліщук», а «гуцул».

Ідеєю поновити коней-поліщуків захопилися етнологи. В історії поліщуків кін був не лише напарником з важкої праці. Поліських коней запрошували в дім на Різдво, вони супроводжували поховання чоловіків. І вже точно не обійдеться без коней весілля.

БИТЕ СКЛО, ПАКЕТИ Й ПОБУТОВЕ СМІТТЯ

Биті пляшки, пакети й побутове сміття — такими «скарбами» вспані острови на Дніпрі біля Черкас. Тут відпочивають

містяни та приходять рибалки. А після відвідин непотріб викидають. Велике прибирання влаштували черкаські рибоохоронці.

«Багато ще рибалок, браконьєрів викидають на острови сітки, які не хочуть утилізувати, забрати, так само ці тваринки заплутуються, гинуть», — пояснює головний держінспектор черкаського рибоохоронного патруля Олексій Кириленко.

«Ми завжди намагаємося прибрати, тому що приємно, коли на чистий острів приїжджаєш — приємно і повинна ж бути якась культура», — вважає рибалка Костянтин Ратніков.

Але охочих поприбирати серед рибалок — немає. А екосвідомі містяни дістатися сюди без човнів не можуть. Тож рибоохоронці й взяли на очистити острови, які ніхто до цього не прибирав.

Під час прибирання працівникам рибоохорони вдалось зібрати 35 мішків сміття. Увесь непотріб розсортували на пластик, скло та поліетилен. Сміття завантажили в човен. Через надвагу той ледве рушив від берега. Далі сміття відвезуть на комунальне підприємство, що займається утилізацією.

«5 канал»

ДВІ ДІВЧИНИ ОРГАНІЗУВАЛИ СОРТУВАННЯ СМІТТЯ

Три місяці в Ужгороді молоді екоактивістки забирають відсортоване сміття у містян і відвозять його на Станцію заготівлі вторсировини на власних велосипедах.

Валерія Попович вже більше року сортує відходи вдома і регулярно відвозить їх здавати на сортувальні пункти Ужгорода, але один з них неочікувано зачинився, доступним залишився лише той, що на окраїні — Проектна, 3.

«Для багатьох людей це було реальним шоком, — розповідає Валерія, — не у всіх є можливість добиратися зі сміттям на інший кінець міста. І так склалося, що не було кому вивезти залишившийся після заходу пластик. А я якраз була на велосипеді, він у мене міського типу, з багажником, та й забрала це сміття. Мені це не вартувало нічого, окрім часу, а його було достатньо. Потім знайомі, друзі, котрі теж сортують вдома сміття, почали питати, а ти не забереши? Я і кажу: звісно, заберу, мені не важко!».

Через місяць до Лери приєдналася її подруга — Емілія Бродві. Охочих сортувати і здавати на переробку ставало все більше, екоактивісток на велосипедах, які завжди поспішали на допомогу, почали називати еко-феями. «Та які ж ми феї, — сміялися дівчата, — ми скоріше еко-чубаки». Так жартівлива відповідь перетворилася на ідею «ЕкоЧубака».

Зараз в базі ЕкоЧубак більше 20 людей, влітку за один велоїзд вивозилося до 10 кг сміття, яке за потреби відправлялося на маленьку базу додаткового сортування вдома у Валерії.

МАЛІ ХМЕЛЬНИЧЧАНИ ВЧАТЬСЯ СОРТУВАТИ СМІТТЯ

Як зазначено, з жовтня у рамках реалізації проекту «Розумне Довкілля. Хмельницький» запроваджено сортування відходів у садочках міста. Усі 43 заклади

дошкільної освіти міста отримали комплекти для сортування відходів — пластик, папір, батарейки, змішані відходи, а також інформаційні плакати про сортування із зображенням пса амбасадора «Розумне Довкілля» Гуфі.

Вихователі та методисти садочків проводять різнопланові навчальні заходи та навчають дітей особливостей сортування відходів у форматі ігор, розповідей казок, переглядів мультфільмів тощо. Дистанційна робота по сортуванню також проводиться із батьками вихованців садочків.

Самі ж представники дошкільних закладів постійно комунікують у соціальних мережах та у форматі Zoom-зустрічей спільно із представниками офісу реалізації проекту «Розумне Довкілля. Хмельницький» та з іншими колегами для обміну досвідом, поширення цікавих практик навчання.

ЕКОЛОГІЧНИЙ БІГ ДОПОМАГАЄ ДОВКІЛЛЮ

Як можна схуднути й водночас врятувати планету? На допомогу прийде плогінг. Плогінг — це англійське слово jogging (бігати підтюпцем) + шведське plocka upp (забирати). Тобто плогінг — це збір сміття під час пробіжки.

Рано вранці ти помічаєш у парку бігуна з поліетиленовим пакетом у руці. Раз у раз, нахилиючись, він збирає в пакет пластикові пляшки, папірці та інше сміття. Це не прокачаний двірник, не дидакуватий спортсмен, а справжній плоггер.

Навіщо спортсмени збирають сміття? І чому плогінг як вид бігу стає все популярнішим?

Історія плогінга почалася у 2016 році у Швеції. Спортсмен Ерік Альстрем повернувся з гірськолижного курорту в Стокгольм і був вражений рівнем забрудненості столиці. Щоб хоч трохи вплинути на ситуацію, він став під час пробіжок брати з собою сміттєвий пакет і складати туди пляшки, банки, недопалки та обгортки.

Ідею підхопили спортсмени-любители та екоактивісти. Потім в Еріка з'явилися послідовники, їх ще називають «посли плогінга», в різних містах і країнах. Це ті люди, які влаштовують плогінг-забіги і висвітлюють їх у соціальних мережах. Поступово рух став популярним в усьому світі.

Сьогодні плогінг — це частина хюгге, скандинавського поняття, в якому поєднуються затишок, комфорт і добробут. Зараз на базі плогінга активно розвиваються екокайкінг і екодайвінг. Суть та ж, тільки спортсмени збирають сміття у воді.

Плогінг — це справжнє спортивне полювання за скарбами. Часом знаходяться дійсно унікальні речі: рідкісні пакети сигарет або пляшки, гроші, обгортки.

А ще плогінг — хороший спосіб схуднути. Плогінг за півгодини спалює 288 калорій, біг підтюпцем — 235, прогулянка — 120.

Ну, і з огляду на сьогоднішній стан навколишнього середовища плогінг — це вже необхідність.

У нашій країні плоггерів теж вистачає. Геолокація екологічного бігу найрізноманітніша: Київ, Харків, Чернівці, Вінниця.

Бігуни виставляють цілі мішки «улову» і заряджають своєю активністю та ентузіазмом.

КОЖНА ВОСЬМА СМЕРТЬ У ЄВРОПІ СТАЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ ЕКОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ

Фактори навколишнього середовища, такі як забруднення повітря і аномальна спека, посилені зміною клімату, є причиною близько 13% всіх смертей в Європі, заявило Європейське агентство з питань довкілля (EEA), повідомляє «Європейська правда» за посиланням на Reuters.

У звіті EEA йдеться, що в цілому 630 тисяч смертей у 27 країнах ЄС і Великій Британії були пов'язані з факторами довкілля у 2012 році — останньому році, за який є відповідні дані.

«Цих смертей можна уникнути, і їх можна значно скоротити за рахунок зусиль щодо поліпшення якості навколишнього середовища», — йдеться в повідомленні агентства.

Забруднення повітря є найбільшим ризиком, щорічно воно призводить до понад 400 тисяч передчасних смертей. Тривале перебування під впливом небезпечних речовин у забрудненому повітрі може викликати діабет, захворювання легень і рак.

Попередні дані також свідчать про те, що забруднення повітря може бути пов'язано з більш високими показниками смертності серед пацієнтів з COVID-19.

Рівень забруднення повітря в Європі різко знизився на тлі обмежень, введених під час пандемії коронавірусу. Але очікується, що це падіння буде тимчасовим, і більшість країн ЄС не зможуть досягти своїх цілей зі скорочення викидів в атмосферу в наступному десятилітті.

ЧОМУ ДІТИ ТРУЯТЬСЯ СВИНЦЕМ

Кожний третій дитині у світі загрожує отруєння свинцем, — такими є висновки спільного дослідження UNICEF та Pure Earth. Це може завдати непоправної шкоди дитячому здоров'ю.

Дослідники підрахували, що свинець отруєння загрожує близько 800 мільйонам дітей, переважно в країнах із низькими та середніми доходами.

Лева частка заражень — майже половина усіх отруєнь свинцем у світі — припадає на Південну Азію.

За висновками дослідників, серед головних джерел отруєння — неправильна утилізація свинцево-кислотних акумуляторів, електронне сміття та фарби.

Автори дослідження твердять, що їхні висновки базувалися переважно на даних Інституту оцінки здоров'я при Університеті Вашингтона, а ті, своєю чергою, спиралися на результати аналізів крові десятків тисяч дітей по всьому світу.

«Кількість авто у країнах із низьким

та середнім рівнем доходів зростає утричі від 2000 року, і це призвело до різкого зростання утилізації свинцево-кислотних акумуляторів, найчастіше без дотримання правил безпеки», — розповів BBC один з авторів дослідження доктор Ніколас Різ.

На виробництво таких акумуляторів іде приблизно 85% усього свинцю, що його використовують у світі. І значна частка свинцю надходить від переробки старих батарей.

«У результаті близько половини використаних свинцево-кислотних акумуляторів опиняється в тіньовій економіці», — йдеться у дослідженні.

«Через нерегульовану і часто незаконну утилізацію, акумулятори розбиваються, кислота розливається, а свинцевий пил потрапляє у ґрунт. Крім того, свинець перетоплюється у відкритих пічках, а токсичні випаровування та пил забруднюють довкілля», — пояснюють науковці.

Експерти кажуть, що діти засвоюють речовини із харчів, води та повітря до п'яти разів більше, ніж дорослі, якщо взяти до уваги вагу тіла.

«Це означає, що потенційно вони можуть засвоїти набагато більше нейротоксинів, якщо ті потрапили у землю та воду або ж поширилися у повітрі», — йдеться у дослідженні.

Науковці також вважають, що на найбільший ризик наражаються діти до п'яти років, бо їхній мозок ще розвивається, тож отруєння може спричинити неврологічні, когнітивні та фізичні вади на все життя.

«Свинець є потужним нейротоксином, який навіть у малих дозах призводить до зниження розумових здібностей, розладів уваги, а згодом до насильницької та навіть кримінальної поведінки», — кажуть науковці.

Від цих проблем дуже сильно потерпають в Індії, де у понад 275 мільйонів дітей рівень свинцю в крові перевищує п'ять мікрограмів на децилітр. Такий масштаб проблеми, вважають у Центрі з контролю та запобігання захворюванням США, потребує негайних дій.

У дітей, які живуть поблизу місць, де утилізують акумулятори в Індії, фіксували рівень свинцю в крові до 190 мікрограмів на децилітр, розповідає доктор Аббас Маді, голова факультету біохімії у Медичному університеті короля Георга у штаті Уттар Прадеш.

«Наші діти також перебувають під ризиком отруєння іншими речовинами, такими, як спеції та рослинні ліки, де свинець використовують як консервант та підсилювач кольору», — каже науковець.

МАЗЬ З ПРОПОЛІСУ

Лікарські мазі на основі прополісу застосовуються для лікування зовнішніх і внутрішніх захворювань: шлунку, шкіри, загоєння ранок. Для основи прополісної мазі використовують вершкове масло, лляну або оливкову олію і т.п.

Рецепт №1

Цю мазь можна застосовувати як зовні, так і вживати всередину.

Показання: легеневі та шлунково-кишкові захворювання (в тому числі, туберкульоз), застуда, виразки і рани, що погано загоюються, нариви на шкірі,

термічні та хімічні опіки. Має потужні протизапальні, антимікробні та безпечні властивості, прискорює одужання.

Склад: 100 г вершкового масла, 10—15 г дрібно нарізаного і очищеного прополісу. Якщо прополіс попередньо заморозити, нарізати його буде легше.

Приготування:

1. Вершкове масло розтопити в каструлі, довести до кипіння, зняти з вогню.

2. Додати в масло прополіс. Ретельно перемішати до однорідності. Для кращого розчинення прополісу масляну суміш можна поставити на водяну баню і протягом години нагрівати, помішуючи, при температурі не більш як 80 °С.

3. Профільтрувати через марлю і зберігати в ємності з щільною кришкою.

Застосування:

- приймати всередину по 1—1,5 ч.л. 2—3 рази на день за годину до їжі;
- зовнішньо наносити як мазь (за бажанням — зробити пов'язку з бинта або марлі).

Рецепт №2

Показання: хвороби слизових оболонок, прямої кишки, захворювання шлунково-кишкового тракту, легенів і бронхів, гінекологічні хвороби, артрози і артрити (для розтирання), обмороження, порізи, рани, для підвищення імунітету.

Склад: 100 мг оливкової олії, 20 г дрібно нарізаного або натертого на тертці прополісу.

Приготування:

1. В оливкову олію додати прополіс.
2. Поставити на водяну баню і нагрівати, помішуючи, протягом години.
3. Профільтрувати через марлю або тканину.

Застосування:

приймати всередину по 1 ст.л. за 30—60 хв до їди 3 рази на день; використовувати зовнішньо — як і в рецепті №1.

Рецепт №3

Прополісне масло з жовтком стане незамінним натуральним засобом для вашого волосся.

Склад: 1 ст.л. рідкого масла з прополісом, 1 жовток яйця, 1 ч.л. соку лимона, 1 ст.л. меду.

Приготування: змішати до однорідності всі компоненти.

Застосування: нанести на волосся, рівномірно розподіливши по всій поверхні. Накрити пакетом і тримати 10—15 хвилин, змити теплою водою.

Рецепт №4 — прополісне масло і бджолиний віск

Ця суміш також рекомендується для зовнішнього застосування, за інфекцій і пошкоджень шкіри. Має потужну антибактеріальну і протизапальну дію.

Склад: 120—140 г прополісного масла (на основі вершкового масла, оливкової або обліпихової олії), 25 г бджолиного воску.

Приготування:

1. Віск натерти на тертці.
2. Нагріти прополісне масло на водяній бані, додати віск. Ретельно перемішувати до повного розчинення. Не допускати, щоб суміш почала кипіти.
3. Профільтрувати через бинт або марлю.

Застосування: наносити на шкіру.

За матеріалами: Apilak.

10 РОКІВ ДО ТОЧКИ
НЕПОВЕРНЕННЯ

Регулярні посухи та неврожаї, непридатний до нормального життя Південь України. Теплі безсніжні зими, після яких навесні піднімаються пилові бурі.

Підтоплені Одеса, Херсон, Миколаїв і повністю затоплені десятки міст і сіл, з-поміж яких — Вилкове, Гола Пристань, Затока. Повені в Карпатах, які руйнують населені пункти і дороги.

Це — не лякалка, а те, якою буде Україна всього лише за кілька десятиліть, якщо сьогодні ми не будемо ефективно протистояти кліматичним змінам разом зі світом.

Процес уже запущено. За останні 30 років середня температура в Україні зросла на 1,2°C, тому цьогорічна зима без снігу і +39°C на Півдні влітку — не аномалії, а закономірність. Мінекономіки прогнозує, що вже у 2020-му врожай зернових в Україні буде на 7 млн тонн менше, ніж минулоріч. І основна причина — посуха.

Науковці стверджують: світ має всього 10 років, щоб змінити ситуацію і припинити підвищення температури. Якщо до 2030-го не вдасться уникнути підвищення глобальної температури на 1,5°C, людство переїде точку неповернення.

Що робить Україна, щоб спільно зі світом боротись із кліматичними змінами? У 2016-му Верховна Рада ратифікувала Паризьку кліматичну угоду. Вона передбачає, що всі держави незалежно від їхнього економічного розвитку беруть на себе зобов'язання скорочувати шкідливі викиди в атмосферу.

Втім, сьогодні в Україні відсутня повноцінна кліматична політика і законодавча база, тому поки що для України боротьба з кліматичними змінами лишається в основному на рівні декларацій і намірів.

Саме через те, що ефективні кліматичні зміни потребують насамперед відповідних законів, лідером цього процесу в Україні має стати Верховна Рада.

Нещодавно створили Підкомітет з питань зміни клімату та охорони повітря на базі екологічного комітету Верховної Ради. Насамперед він займатиметься розробкою повноцінної кліматичної політики та конкретних законів, які допоможуть протидіяти змінам клімату.

Єдина кліматична політика України і відповідні законопроекти мають бути справедливими, реалістичними і відповідними до європейських ініціатив. Україна має бути рівним партнером з декарбонізації Європи, а не технічним виконавцем європейської зеленої угоди.

Старт роботи Підкомітету — лише перший крок.

Якщо ми прагнемо дійсно ефективної протидії змінам клімату, потрібно зміню-

вати правила в багатьох сферах: аграрній, економічній, енергетичній, транспортній. Тому, щоб кліматична політика була системною, такий підкомітет має бути у всіх відповідних комітетах Верховної Ради.

В Європейській комісії, наприклад, ще з 2010 року працює такий спеціальний орган — Генеральний директорат з питань кліматичних дій.

Але загалом до боротьби з кліматичними змінами мають бути залучені всі: президент, парламент, уряд, громадськість, бізнес, медіа. Ця боротьба має бути предметом сталого діалогу, спільного напрацювання ефективних стратегій та конкретних злагоджених дій. Цього поки бракує.

Сьогодні боротьба зі змінами клімату — це спільна відповідальність держав світу за своє майбутнє.

Кліматична політика України впливатиме на глобальні зміни клімату, так само, як і дії інших держав у цьому питанні впливатимуть на нас. Не вийде звинувачувати інших у бездіяльності або невірних діях і водночас самим не робити нічого.

10 років — це не так багато часу, щоб повністю змінити правила поведінки і адаптуватись до нових реалій життя.

Глобальне потепління і зміни клімату — це не абстракція, а те, що відбувається сьогодні і на що впливає кожен із нас. Тому саме від нас залежить те, в якому світі живемо ми і житимуть наші діти.

Леся Василенко, для УП

КЛІМАТОЛОГ РОЗПОВІЛА ПРО
СТИХІЙНІ ЗАГРОЗИ

Завідувач відділу прикладної метеорології та кліматології Українського гідрометеорологічного інституту Віра Балабух поділилася своїми прогнозами та думками щодо майбутніх кліматичних змін в Україні.

Через підвищення рівня світового океану прибережні райони може затопити.

За 100 років — період з 1901 до 2010 року — рівень світового океану підвищився на 19 см. Якщо такі зміни триватимуть і надалі, це може призвести до затоплення значних регіонів, особливо — прибережних.

За її словами, в Україні можуть бути підтоплені деякі частини узбережжя Азовського і Чорного морів.

«Так, наприклад, райони Ізмаїла і Вилкового в Одеській області ми взагалі можемо втратити. Однак небезпечно не тільки затоплення території, а й ерозія узбережжя, яку провокують ці процеси», — зазначила Балабух.

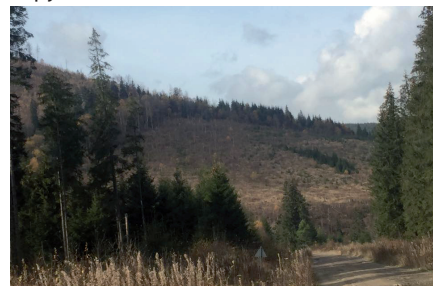
У той же час, за її словами, Кримський півострів не затоне, тому що він досить «високий».

«Там є гірська система, проте ризик для степової частини, особливо її північних регіонів, все ж є», — резюмувала експерт.

Паводки на Закарпатті з кожним роком будуть лише посилюватися, заявила

кліматолог Віра Балабух.

Вона впевнена, що всьому виною — вирубка лісів.

«Зокрема, це призводить до зменшення кількості опадів, а ті незначні опади, які випадають, дуже швидко досягають підніжжя гори, тому що дерева є свого роду захисним шаром, який акумулює вологу і зменшує швидкість переміщення водних потоків до підніжжя», — пояснила експерт.

В Україні ж значна частина лісів була вивезена, нагадала вона.

«Причому, коли їх вивозили, зробили колесами дуже потужні шляхи. А це стало додатковим фактором для збільшення паводкобезпеки цього регіону. В результаті навіть невеликі дощі створюють там великі проблеми: потужні паводки і селеві потоки, а взимку також виникає ризик сходження лавин. Йдеться саме про Карпатський регіон», — уточнила Балабух.

При цьому вона назвала ще одну небезпеку, яка загрожує Карпатам через вирубку лісів.

«Це зростання пожежної небезпеки. При рубці лісу багато що залишається на місці вирубки. Часто одні дерева зрубують, а інші залишаються, як сухостій — це стає додатковим джерелом для виникнення і поширення вогню», — додала кліматолог.

Цього літа в багатьох регіонах, коли температура досягала 30-35 градусів, опадів не було протягом 60-70 днів.

У зв'язку зі зміною клімату, термічного режиму і вологості в Україні міліють річки, в них зникає риба.

«Зростання температури в холодний період призводить до зміни структури опадів: вони випадають переважно у вигляді дощу, а не снігу. Як наслідок — стійкий сніговий покрив не утворюється. А наші річки мають переважно снігове живлення. Отже, якщо снігу немає, річка не отримує достатньо води, і та волога, що є, випаровується при високих температурах. В результаті цього року пересохли не тільки маленькі річки, а й великі», — сказала вона.

За словами експерта, цього літа в багатьох регіонах, коли температура повітря досягала 30-35 градусів, опадів не було протягом 60-70 днів поспіль. У результаті вологу недоотримали верхні ґрунтові водоносні шари, відповідно, річки недоотримали додаткової підземної вологи, а також не змогли підкріпитися за рахунок снігового покриву.

«До того ж, не просто зменшується обсяг води в річках, а й підвищується і температура води. А це призводить до зменшення в ній кисню, а як результат — загибелі риби і цвітіння водоростей. Крім того, збільшуються витрати на очищення води, щоб вона стала питною», — підкреслила Балабух.

У НІДЕРЛАНДАХ ПЕРЕХОДЯТЬ НА ВОДНЕВІ ПОТЯГИ

Провінція Гронінген у Нідерландах в 2021 році переходить на водневі потяги. Дизельні тягачі планують замінити на розробку французького концерну Alstom. Відповідне рішення ухвалила адміністрація Гронінгену, повідомляє Railway News.

Випробування водневих поїздів Coradia iLint, які проводили залізниця Нідерландів на початку 2020 року, дали гарні результати. За даними тестування, вони виявилися на 50% тихішими за своїх дизельних конкурентів.

Водневі потяги не шкодять навколишньому середовищу, вони не викидають в повітря шкідливих речовин. Час заправки таких тягачів теж менший. Перші водневі потяги запустять на маршруті від Гронінгена до Стадсканалу. Їх будуть направляти з Нідерландів до землі Баден-Вюртемберг у сусідній Німеччині.

МОРСЬКІ ЕКОСИСТЕМИ НЕ ПЕРЕЖИВУТЬ ГЛОБАЛЬНЕ ПОТЕПЛІННЯ

Вчені з Університету Аделаїди (Австралія) дійшли до висновку, що морські екосистеми не впораються з підвищенням температури, викликаним зміною клімату, і в результаті популяції деяких організмів, в тому числі риб, скоротяться. Про це повідомляє Naked Science з посиланням на дослідження, опубліковане в журналі Science.

Для того, щоб провести дослідження, вчені відтворили екосистему з трьох місць існування в затоці Сент-Вінсент на території Південно-Австралійського науково-дослідного інституту (SARDI) в Аделаїді, а потім піддали її впливу підкисленої і підігрітої океанської води. За підсумками експерименту з'ясувалося, що в реальності це може привести до скорочення деяких морських видів тварин і змін в харчових ланцюгах.

«Виявлення реакції морських харчових ланцюгів на зміну клімату — критично важливий крок на шляху до розуміння уразливості екосистем до антропоген-

ного впливу», — пояснює провідний автор дослідження, професор Іван Негелкеркен з Інституту навколишнього середовища Університету Аделаїди. На основі проведеного моделювання вчені прийшли до висновку, що потепління океану змінить видові спільноти.

Так, чисельність бур'янистих видів рослин збільшиться, в той час як популяції інших організмів, особливо безхребетних тварин, скоротяться. Це пов'язано з тим, що трофічна структура виявилася відносно стійкою до закислення, але не до потепління. У побудованій трофічній піраміді біомаса розширюється в основі та нагорі (збільшується популяція видів цих рівнів), але скорочується в центрі.

На думку вчених, це може характеризувати перехідний стан, перш ніж морська екосистема перетвориться в укорочені харчові ланцюги з «важким» низом. Під останнім мають на увазі наявність бур'янистих донних рослин. При цьому здорова трофічна піраміда, як правило, має трикутну форму, де велика частина енергетичного потенціалу знаходиться на нижньому рівні. В інших варіантах ці параметри спотворені.

«Морські харчові ланцюги, що не мають можливості адаптуватися до глобальних змін, демонструють всі ознаки перетворення на систему, де домінують сміттєві водорості. Незважаючи на те, що в нижній частині піраміди рослин стає більше, енергія від їхнього вживання іншими організмами не йде до верхини харчового ланцюга», — пояснив співавтор роботи, професор Інституту навколишнього середовища Університету Аделаїди Шон Коннел.

Саме тому популяції «верхніх» видів тварин, таких як риби, скорочуються. Це, на думку вчених, ймовірно, і станеться при подальшому потеплінні клімату.

НА ЗЕМЛІ ЩОРОКУ ВИРУБУЮТЬ ЛІСИ ПЛОЩЕЮ 3 БРИТАНІЇ

Щороку на планеті вирубується кількість лісового покриву, прирівнянна до території Великобританії. Про це повідомляє The Guardian.

В аналітичному центрі Climate Force провели дослідження, яке показало, що рівень вирубки досяг 26 мільйонів гектарів на рік. Незважаючи на підписання декларації ООН про ліси у 2014 році, мета якої скоротити вирубку лісу, за ці п'ять років втрати лісів збільшилися на 43%.

Баклажани по-грузинськи

Склад: 1 кг баклажанів, 150 г ядер горіхів, головка часнику, стручок гіркої червоного перцю, цибулина, 100 г оцту, зелень м'яти й кінзи, сіль.

Приготування: зрізати кінці баклажанів, помити овочі, зробити надріз по всій довжині, залити підсоленим оцтом, витримати 5 хв. Тоді викласти на дошку, накрити іншою дошкою і покласти гніт. Потім нафарширувати баклажани. Для фаршу товчені горіхи розвести оцтом, додати сиру покришену цибулю, товчений часник, сіль, червоний перець, подрібнену зелень м'яти й кінзи, все змішати. Половину цієї суміші використати для фарширу-

Згідно з декларацією, вирубку необхідно було скоротити удвічі до 2020 року, а до 2030 року зупинити вирубку лісів.

Замість цього в основних регіонах найцінніших тропічних лісів: Латинській Америці, Південно-Східній Азії і Африці — вирубка помітно збільшилася. Тільки в Африці втрати лісового покриву подвоїлися з менш ніж 2 млн га на рік до більш ніж 4 млн га.

НАЗВАНО РЕАЛЬНІ МАСШТАБИ КЛІМАТИЧНОЇ КАТАСТРОФИ

Людство вже не зможе зупинити танення вічної мерзлоти, що призведе до підвищення рівня світового океану і загрозу життю мільярдам людей.

У доповіді Міжурядової групи експертів зі зміни клімату складений прогноз і названі реальні масштаби майбутньої кліматичної катастрофи. Про це повідомляє The Guardian.

За прогнозами вчених, глобальне потепління до 2050 року загрожуватиме більш ніж мільярду жителів Землі підвищенням рівня світового океану.

Кліматологи стверджують, що зупинити танення льодовиків людству вже не вдасться. Також загинуть або значно зменшаться популяції морських тварин.

А якщо не скоротити викиди парникових газів, рівень моря може піднятися на кілька метрів, що завдасть збитку в кілька трильйонів доларів у рік, змусить мігрувати мільйони, і зашкодить мільярдам людей.

Передбачається, що рівень світового океану підніметься на 61-110 сантиметрів, а до 2300 підвищення може скласти чотири метри.

В ТАЙЛАНДІ СМІТТЯ, ЯКЕ ЛЮДИ ЗАЛИШИЛИ В ПАРКУ, ПОВЕРТАТИМУТЬ ПОШТОЮ

Міністр навколишнього середовища Варавут Сільпа-Арча показав першу посылку, яку відправлять одному з туристів — всередині лежать пластикові пляшки, банки з-під напоїв і різні обгортки. Також в посылці лежить записка «Ви забули це в національному парку Khaуай».

Це робитимуть працівники парку, а для полегшення їхньої роботи кожен турист буде записувати свої контакти перед входом, пише BBC.

Міністр акцентував, що викид сміття також може привести до 5 років позбавлення волі, або до серйозного штрафу.

вання, другу ж половину розвести оцтом навіл із холодною кип'яченою водою, посолити й залити фаршировані баклажани. Витримати їх 3-4 дні під тарілкою чи кришкою. Подавати як холодну закуску.

СМАКОТИНКА

